

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen
läänenkannattaja ilmestyy Astoriassa,
Ore., joka tiistai The Western Work-
men's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1/2 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1/2 vuosikerta \$2.90. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July
18th, 1911, at the Post Office at
Astoria, Oregon, under the Act of
March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

KIRJEENVAIHTAJILLE.

Kaikki ne henkilöt, jotka lehteen
kirjoittavat, lähettäköt nimensä ja o-
soitteensa täydellisesti toimituksen tie-
toon. Tästä on ennenkin huomautet-
tu, mutta nyt taas ovat jotkut kirjoj-
tajat sen seikan unohtaneet.

**KARJALAN KANSA
HÄDÄSSÄ****Venäjän kato synnyttänyt hä-
tää myöskin Punaisessa
Karjalassa**

Vastuunalaisten Neuvosto-Karjalan
toimimies, тов. Niilo T. Virtanen, on
lähettänyt Karjalan nykyisestä tilan-
teesta kuvauksen, jossa m. m. sano-
maan seuraavaa:

Viime talvena ja keväällä oli näl-
kätilan nuorena valtakunnassam-
me ankara. Pohjois-Karjalan saloi-
la paljastuivat potäjä, Karjalan lei-
pätuot. Pettua puri puutteeseen ja
kärsimiseen totuttu kansa. Mutta
jotenkuten metsätyöt silloin vielä su-
juivat. Kemin kihlakunnassa ne yliti-
tivät säädetyn määrän. Muissa kih-
lakunnissa jäivät alle siitä, mutta
menivät kumminkin jotenkuten tyy-
dyttävästi.

Keväällä tuli kaikkialla Venäjällä
hyvin suoritetuksi säädetty kylvöt.
Karjalassakin ennättivät siemenmie-
het ajallaan kaukaisimpaankin peruk-
kaan. Jokainen peltoilikku pantiin
villitykselle. Jäätiin niin odottamaan
satoa. Tehtiin laskelmia ja arvioita
tulevaasta tousta. Yleensäkin uskot-
tiin: Jo väistyy nälkä ja kurjuus
Neuvosto-Venäjältä.

Mutta piakkoin alkoivat huhut
Neuvosto-Venäjän joillakin alueella
vallitsevaasta kuluudesta, huonon sa-
don enteestä, kierrellä väestön kes-
kuudessa; ensin hiljaisina ja hilpi-
vinä, mutta sittemmin yhä todelli-
seman luontoisina. Ja entinen
nälkä samaan aikaan yhä kihtyi.

Tavallinen kansalaismorma (ruoka-
ja elintarveosuus) Karjalassa oli 4
naulaa joulukuun viikossa ja lisäksi 7
naulaa kuukaudessa työkorilla. Tou-
kokokuun vaihteessa tämä aleni
ja muuttui kahteen naulaan kauraja
viikossa ja lisäosuden saanti työ-
korilla keskeytettiin. Työläisille,
joilla olivat tuottavassa työssä ja
vastuunalaistille virkailijoille tosin

**Kuva maailman rikkaimmas-
ta maasta**

Bostonissa syyskuulla.

Työttömiä työläisiä asetettiin myy-
täväksi Bostonin torille. He olivat riis-
suttuina vyötäisiin saakka, kuten en-
nen orjat markkinoilla. Työläiset il-
moittavat halunsa työhön, seisomalla
tuhattukuisen ihmisjoukon edessä val-
miina tekemään mitä työtä tahansa
enemmän tarjoavalle. "Työttömyyden
kadonneet lampaat", kutsui heitä Ur-
ban Ledoux, ihmisystävää, joka avasi
"Työttömien kirkon." Hän johdatti
viisikymmentä työläistä Bostonin
torille toivossa löytää työtä ja koti-
nalle yhteiskunnan murjomille. Hän
piti puolustuspuheen ja kertoi kansalle
näiden onnettomien elämän tarinat,
kuten William Lloyd Carrison piti
puolustuspuheen orjille 70 vuotta
sitten. Hän selitti kansalle, että nämä
työläiset ovat hyviä kansalaisia, ainoas-
taan työttömiä, ja siitä syystä myytävänä. Ledouxin työ ei
kuitenkaan tullut palkituksi. Ei yksikään
niistä kolmesta, jotka olivat tarjolla,
saaneet työtä. Kansanjoukko tarjosi
apuaan lupaamalla huoltaa viikon
tahi kaksi, jolla ajalla nämä voisivat
etsiä työtä.

Heidän johtajansa sanoi: "Olen
esittänyt heidän rehelliset alkomuk-
sensa ja kurjan tilansa yleisön tie-

viellä riitti enemmän, mutta niukke-
ni heittäkin. Sitäpaitsi joskus satui,
etteivät työläiset voineet saada
heille kuuluvia normeja. Vienanmeren
rannikoilla ja kesäkuulla olivat
monet seudut ilman leipää.

Paremman toivossa elettiin kum-
minkin jotenkuten. Mutta edessä ei ollut parempaa,
vaan pahempaa...

Viralliset julistukset levisivät sit-
ten äkkiä kautta koko maan, ker-
toen siitä Venäjää kohdanneesta kau-
heasta kadosta! Täydellinen kato
Volgan viljarikkaille varsilla, alueel-
la, jossa asuu kymmeniä miljoonia
ihmisiä, kato, jonka kauhuja ver-
taista ei ole nähty kolmeen kymmeneen
vuoteen (1891).

Karjalassa kyllä näytti tulevan hy-
vä sato, sillä siellä ei kuivuus vai-
vannut, päinvastoin satoi melkein pä-
liikaa. Oman vuodentulon toivo ei
kuitenkaan pystynyt paljon karjalai-
sia rauhoittamaan, sillä jokainen
sen tiesi, että Karjala ei elä omalla
villasadollaan. Nyt kadon runtele-
milla Venäjän viljaseuduilla on aina
ennen Karjalaan leivän lisäksi saatu.
Kova kohtalo on myös yhteinen Kar-
jalalle.

Kun toivokin petti, niin ei auta
ihmetellä jos jo kauan puutetta kär-
sineitten mielet jäntereekin alkoivat
herpaantua. Karjalassa alkoivat työ-
paikat jäädä seisomaan yksi toisensa
perään.

Niinpä Petroskoin kaupungissa o-
leva suuri Onegan konepaja, jossa kor-
jattiin vetureja, sekä tulitikkutehdas
jäivät heinäkuun alussa seisomaan.
Myös suomalaisella työvoimalla käyn-
tin saatu pienempi korjauskonepaja
on vaarassa pysähtyä ja samoin kaik-
ki muut pienetkin yritykset. On
ruuan puute.

Samasta syystä myös keväiset ja
kesäiset tukinuitot Pohjois-Karjalas-
sa osaksi myöhästyivät osaksi jäivät
kokonaan tekemättä. Sellainen on
tilanne.

Edessä-olevana satokautena tuskin
ollenkaan voitaneet saada Karjalaan
ruokaa muualta Venäjältä. Karjalan

toon. Sitten hän sanoi, että nämä
myyjäiset tulevat jatkumaan päivit-
tään, vähintään viikon ajan.

Ledoux ja hänen miehensä, eväs-
nassakat käsissään, tulivat torille va-
jasta, missä hän oli ruokkinut satoja
työttömiä. Silläaikaan kun he söivät,
kutsui Ledoux vapaaehtoisia tarjoutu-
ja huutokaupalla myytäväksi. Käl-
deksan miestä astui esille, niistä kak-
si maailman sodan veteraaneja. U-
seilla heistä oli kengät ja vaatteet hy-
vin kuluneita.

Jokaiselta erikseen kysyttiin, kun-
ka kauan on ollut työttömänä, ruu-
ta ja suojatta. Ensimmäinen sanoi ol-
leensa työttömänä jo vuoden ja toinen
kerto i syöneensä ainoastaan pari
kertaa viikossa kuuden kuukauden
työttömänä oloajallaan. Etualalla
seisova mies — James Ferris — sa-
noi palvelleensa neljä vuotta armei-
jassa. Hänet kutsuttiin myymäpai-
kalle. Hän riisui vyötäisiin saakka ja
Ledouxin johtamana esitti armeijas-
sa oppimansa voimistelutempun näyt-
tääkseen miten voimallihaksensa oli-
vat kehittyneet.

Kysyttiin tarjouksia.

"Tämä on yksi niistä miehiä, joita
käytettiin sodassa. Mitä teette hän-
nelle nyt? Kulnka paljon tarjoatte
saadaksenne tämän miehen viikoksi
palvelukseenne ymmärryksellä, että
hän saa ruuan ja suojan luonnanne?"

oma sato, taas, vaikka talonpojat
kuinka tasaisesti jakaisivat viljansa
muitten väestöryhmien kesken, tulisi
riittämään Karjalan koko väestölle
korkeintaan noin 4:ksi kuukaudeksi.
Sitten se lopputti kaikilta. Karja-
lan teollisuus- ja kaupunkiväestölle
on siis saatava viljaa muualta ja si-
tä on saatava pian.

On nimittäin vielä muistettava, et-
tä viljan niukkuuden vallitessa, ta-
lonpojat eivät mielellään muille väes-
töryhmille luovuta sitä osaa viljas-
taan, jonka he tietävät neljän kuu-
kauden kuluttua tarvitsevänsä omak-
si elatukseks. Toista tietenkäin
olisi, jos heidän satonsa olisi niin
runsas, että heille jäisi siitä vuosit-
taista ylläämää. Viljan saantia ta-
lorpojilta valkennetaan Karjalassa vie-
lä se kun vastikkeeksi ei talonpojille
nyt voida antaa heille tarpeellisia
teollisuuden tuotteita.

Ylläolevan kuvauksen synkkyys-
tä huolimatta ei kumminkaan tilan-
neta Karjalassa vielä tarvitse pitää
toivottomana, mutta vaatii valitsee-
van rannion parantaminen aivan eri-
koisen tarmokkaita toimenpiteitä se-
kä sisältä että ulkoa päin.

Muissa maissa olevien toverien so-
lidarisuudesta odotetaan Karjalassa-
kin paljon. Työväen luokkavoiman
kasvamisen vaikutuksesta toivotaan
päästävän luonnollisiin suhteisiin ul-
komaiden kanssa, myymään sinne
puutavaroita, joita on runsaat varas-
tot valmiina ja ostamaan sieltä elin-
tapelta. (Suomessa on kyllä pari-
sen kuukauden ajan jo toiminut kak-
si Karjalan kauppavaltuutettua, mut-
ta heidän toimintansa Suomen nykyi-
sessä maaperässä on rauennut mel-
kein tyhjiin. Tähän mennessä (11
p. elok.) on Suomesta saapunut Pet-
roskoihin 2 vaunulasta papuja kai-
kenkalkkiaan. Ruotsin nykyinen hal-
litus taas on kieltänyt maahan pääs-
tämistä tarpeellista kauppaedusta-
jistoa, jonka Karjala aikoo jo kesä-
lä sinne lähettää. Samanaikaisesti
Ruotsin poliisi ja porvarillinen sano-
malehdistö, kuten, mikäli Suomen
ohranan liittolaiset, valnoovat maas-

kysyi huutokauppaa johtava mies.
Tarjouksia tehtiin, mutta kun tarjoo-
jat kutsuttiin paikalle olivat ne pö-
kineet tiensä. Ferris julistettiin tä-
ten tarjouta vaille jääneeksi.

Tuottiin esille koira.
Tarjottiin siitä viisi dollaria eh-
dolla, että se palautetaan takaisin
"Työttömien kirkkoon" vahdiksi.

Josef Mitchel, neekeri tuotiin sen-
jälkeen esille. Hänen kenkensä oli-
vat ilman pohjia ja vaatteensa aivan
riekaleiset. Vastatessaan Ledouxin
kysymykseen, sanoi hän olleensa ko-
konaisia päiviäkin ilman ruokaa niinä
kuutena kuukautena, jolloin hän oli
ollut työttömänä.

Tarjouksia ei kuulunut.

Vasaramies kysyi, olisiko joukos-
sa halukkaita antamaan hänelle edes
ruokaa ja suojaa viikoksi, palkasta
puhumattakaan.

Mrs. Annie Jackson tarjoutui otta-
maan Mitchel'in huostaansa viikoksi
tai kahdeksi.

John Farley G. A. R. nappia kanta-
va mies, lahjottii dollarin, eräs mies
lupasi puvun ja kolmas pisti pari dol-
laria sanoen: "Ostakaa pojille her-
neitä."

Sellainen on nykypäivien raatajien
kohtalo tässä ihauuden ja "hyvin-
voimain" maassa.

Ajatelkaa työläisnaiset.

saan olevia suomalaisia kommuniste-
ja jopa senkin vuoksi jos epälevät
heidän olleen mukana toiminnassa,
jonka tarkoituksena on ollut auttaa
Karjalaa vapautumaan maahan hyö-
känneistä vallottajista.)

Mutta ennenkuin ulkomaakaupasta
apu ennättää on pakko vedota toveri-
rien välittömään apuun.

Suomen ja Skandinavian työläiset
sekä Amerikan suomalaiset! Jos
voitte auttaa Neuvosto-Karjalaa, niin
autatte Neuvosto-Venäjän sitä kolk-
kaa, mikä on itseänne lähinnä.

Amerikassa pantakoon toistaiseksi
syrjään kaikki muut Karjalan autta-
miseksi suunnitellut keräykset ja kes-
kitettäköön niihin käytetty voima
Karjalan Työkansan Kommuunille.

1. leipäavunantamiseen sekä
2. vaatteiden ja jalkineiden hank-
kimiseen. Sillä ne ovat tötten käyn-
tiin saattamiselle melkein yhtä tär-
keitä kuin leipä.

Tervetulleita ovat kaikellaiset
vaatteet. Alusvaatteet, villapaidat,
päällysvaatteet, jne. ja kaikellaiset
kengät ja sukat. Uusia sellaisia teil-
lä ei tietysti ole toisille annettavaksi
ettekä paljo voi ostaa, mutta pankaa
toimeen laajasuuntainen vanhain sel-
laisten keräys. Meille kelpaa van-
hatkin. Vanhat tavarat olisivat kul-
tenkin ennen Karjalaan lähettämistä
pestävät ja korpjattavat, sillä saippuaa
meillä ei ole, neuloja meillä ei ole,
lankaa meillä ei ole, nahkaa, suuta-
rin työkaluja ja lisätarpeita meillä
ei ole. Meillä ei ole mitään! Meille
kelpaa kaikki jalkarättejä myöten.

Neuvosto-Karjala tarvitsee nyt
apua. Toverit! Auttakaa, jos voit-
te!

Jauhoja, Amerikan läskiä, vaattei-
ta, jalkineita pian Karjalaan!

✦ ✦ ✦

Toverit kakkialla! Ylläoleva Kar-
jalan kirjelmä puhuu selvää, peittele-
mättömää kieltä. Nyt on tosi kysy-
myksessä! Karjalan raatajat eivät
ole valvojan valittaneet. Nyt tuli
Venäjän kauhea kato. Se koski niin,